

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: do 9 peti vrst 4 1 D, od 10—15 peti vrst 4 1 D 50 p, večji inserti peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej.

Vprašanjem glede insertatov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knašičeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Vrednitišvo „Slov. Naroda“ Knašičeva ulica št. 5, I. nadstropje Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisano in sadnino frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D

v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D

Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici

Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

BOLGARSKA MORA PLAČATI VOJNO ODŠKODINO

— London, 28. julija. (Izv.) Sofijski dopisnik Reuterjevega dopisnega urada javlja, da je medzavezniška komisija predložila bolgarski vladi noto, v kateri konstatira, da so določbe neavilne mirovne pogodbe stopile v veljavo in ker Bolgarska ni hotela sprejeti svoječasno od komisije predlaganih konvencij, mora takoj začeti plačevati vojno odškodnino v znesku 112 milijonov zlatih frankov.

— Sofija, 28. julija. (Izv.) Zahteva medzavezniške komisije, da mora bolgarska vlada plačati obrok reparacij v znesku 112 milijonov zlatih frankov, je povzročila v vladnih krogih splošno konsternacijo. Bolgarski vodilni krogi, ki so načeloma zavrnil predloge medzavezniške komisije glede carinske in finančne kontrole in predloge o koncesijah glede eksploatacije naravnih bogastev Bolgarske, so še vedno računali na naklonjenost zaveznikov, posebno na naklonjenost Anglije in Italije. Bolgarska vlada se sedaj nahaja zaradi striktno zahteve zaveznikov v težkem položaju.

DOLGOTRAJNA ITALIJANSKA KRIZA. POZIV GIOLITTIA ZA SESTAVO VLADJE.

— Rim, 28. julija. (Izv.) Kakor javljeno, sta ostali akciji Orlanda in Bonomijsa za sestavo vlade brez uspeha. Splošno pozornost je večeraj v političnih krogih vzbudila vest, da je Giolitti od kralja pozvan, da sestavi močno vlado.

— Rim, 28. julija. (Izv.) Giolitti, ki se sedaj nahaja na letovišču v Vichyju, je danes prejel od kralja brzojavni poziv, da prevzame mandat za sestavo vlade. Definitivno še ni znano, če Giolitti sprejme mandat. V slučaju, da sprejme, je verjetno, kakor kombinirajo politični in parlamentarni krogi, da bo skušal Giolitti s pomočjo Orlanda, Bonomijsa, Salandre in mogoče celo Nittija sestaviti trdno ministrstvo narodnega edinstva.

— Rim, 27. julija. (Izv.) Meda, voditelj italijanskih klerikalcev, je odklonil mandat za sestavo vlade. Sestava vlade je poverjena voditelju liberalnih demokratov Navi. V parlamentarnih krogih je vzbudila slišno pozornost resolucija klerikalne italijanske ljudske stranke, da je solidarna z libe-

ralno levico. Listi ta sklep komentirajo, da je napetost glede vladne krize zelo zmanjšana.

BAVARSKA KRIZA.

— Berlin, 27. julija. (Wolff.) Za danes ob 11. dopoldne določena kabinetna seja se je morala zaradi zaposlenja predsednika Eberta odložiti.

— Berlin, 27. julija. (Izv.) Kakor javlja »Berliner Zeitung am Montag« se je morala za danes določena važna seja ministrskega sveta nenadoma v zadnjem trenutku odložiti na nedoločen čas. Ministrski svet bi bil moral storiti sklepe glede Bavarške. Seja se je odgodila, ker niso bila definitivno zaključena predpogajanja, ki jih je uvedel državni predsednik Ebert z zastopniki Bavarške. Pogajanja gredo v smeri, da se doseže z Bavarško sporazum, da se odstrani konflikt in doseže pomirjenje.

— Berlin, 27. julija. (Izv.) V nemško nacionalni stranki je nastopil v zadevi konflikta z Bavarško načelen razkol. Močna je struja, ki zagovarja enotnost države.

— Monakovo, 27. julija. (Izv.) Po vestih iz Berlina so začeli komunisti živahno propagando za uvedbo sovjetskega režima v Nemčiji. Komunisti izrabljajo pri svoji agitaciji konflikt Bavarške z Berlinom. Pripravljeni so, da v slučaju, ako bi osrednja berlinska vlada poslala vojaštvo na Bavarško, začno z revolucionarnim gibanjem v svrhu proglačitve sovjetske republike. O teh namelih komunistov dobro poučena berlinska vlada je sklenila, da nastopa proti Bavarški previdno in z vso opreznostjo in da vodi taktiko pomirjevanja.

— Monakovo, 27. julija. (Izv.) V ustavnem odboru pokrajinskega zbora je stavila neodvisna stranka predlog, da se izženejo iz Bavarške vsi člani bivše kraljeve rodbine. Predlog je večina načelno odklonila. Netrasti minister je povodom debate izjavil, da je predlog neodvisnih čital z gnusom in studom. Kraljevi rodbini je Bavarška dolžna vse spoštovanje.

Radičev agitator v Ameriki.

Radič je poslal pretekli mesec v Ameriko dr. Luja Kežmana, da obdrži tamkajšnje Hrvate, kateri so doslej odobraval Radičevo delovanje v domovini. Še nadalje pri dobri volji in zvestobi ter da prinese s seboj kolikor mogoče mnogo ameriških dolarjev.

— Nar. List, katerega je imel v rokah znani Frank Zotti, je bil začel nabirati med ameriški Hrvati doneske za Radičevo stranko in nabralo se je bilo že nekaj nad 6000 dolarjev, o katerih pa se ne ve, kam so prešli, ve se le to, da je Narodni List poginil. V pomoč Radiču se je ustanovila v Ameriki tudi »Hrvatska republikanska liga«, katero je vodil duhovnik Martin Krmpotić v Kansas City, ki je užival velik ugled med ameriški Hrvati. Zato je število članov naraščalo in pristopili so k Ligi tudi skoraj vsi hrvatski duhovniki. Ko je prišel Kežman v Ameriko, je hitro pokazal, kak namen ima pred očmi, t. i. da se hoče polastiti denarja »Hrvatske republikanske lige«. Kežman je v svoji predznosti naravnost zahteval od Krmpotića, da mu izroči premoženje Lige, katere se mora odsej ravnati edinole po njegovih navodilih. Med ameriški Hrvati je vzbudilo to veliko nevoljo, ki se je razvila v ogorčenje. Kežmanova nesramnost pa je vedno bolj naraščala in hotel je priti do vseh večjih hrvatskih naselbin, da bi ogrel ljudi za Radiča in napeljal vir ameriških dolarjev naravnost v Zagreb. Njegovemu potovanju po Ameriki pa je napravila čisto nepričakovano konec policijska oblast. Ameriška policija zasleduje natančno vsakega kolikar sumljivca prišleca. Tega dr. Kežmana dolži ameriška vlada tudi, da je prišel nepostavno v Ameriko. Na Ellis Islandu so ga zadržali ob njegovem prihodu dolgo časa in ga pustili žele. ko je trdil, da le duhovnik, nakar je odšel iz Ellis Islanda v duhovski obleki. Kakor hitro je stonil na ameriška tla, na je vrzel du-

hovsko obleko s sebe in v civilni nastopil svojo pot med ameriški Hrvati. Policija je kmalu uvidela, da je ta mož nevaren hujšak, ki utegne prinesiti škodo ameriškim državljanom, nakar ga je prijel v kraju Warren v državi Ohio. Od tam ga pošljejo v Jugoslavijo, pa brez onih onih dolarjev, ob katere je hotel spraviti hrvatsko Ligo.

Menda pridejo le Hrvate v Ameriki do prepričanja, da je skraj-

no nespametno hoditi za Radičem in celo darovati za njegovo stranko dolarje, kateri se dandanašnji tudi v Ameriki le s težavo zaslužijo. Kežmanov nastop najbrže razjasni Hrvatom v Ameriki Radičeve namene, katere se mora označiti le za hrvatskemu ljudstvu skrajno škodljive. Radič sega v svoji predznosti in nesramnosti že nekoliko previsoko, kar naj pomeni, da prične njegova slava in njegova moč padati nizdol.

Narodna skupščina.

ZANIMIV GOVOR VOJNEGA MINISTRA O NAŠI ARMADI. — PRORACUN VOJNEGA MINISTRSTVA SPREJET. — PRORACUNI MINISTRSTEV JAVNIH DEL, POŠTE, BRZOJAVA IN SAOBRAČAJA SPREJETI

— Beograd, 28. julija. (Izv.) Narodna skupščina je večeraj z veliko marljivostjo in naglico razpravljala o proračunih ostalih ministrstev. Razprave so bile zelo kratke. Tekom večerajšnjih sej do polnoči so bili sprejeti s hitrim glasovanjem in z veliko večino glasov kar štiri proračuni in sicer:

1. Proračun ministrstva vojne in mornarice, 2. proračun ministrstva javnih del, 3. proračun ministrstva saobračaja ter 4. proračun ministrstva pošte in brzojava. Na ta način je sedaj gotovo, da bo zbornica proračunske debate dokončala do 1. avgusta v vseh čitanjih.

Zanimivost večerajšnjih sejin razprav je bila ta, da so se klerikalci zelo angažirali kot govorniki. Njih nastop pa ni imel enotnosti in taktične skupnosti. Značilen je bil nastop klerikalnega kmečkega poslanca Janeza Brodarja, ki je moral kot odkrit človek blagoslovljati to, kar je svoječasno preklinjal kot Belcebub. Pa tudi znani poslanec Zebot ni imel uspeha s svojo demagoško taktiko, ker je ravno nasprotno govoril kot Brodar.

Sejno poročilo.

Predsednik dr. Ivan Ribar je otvoril sejo že ob 8.30 dopoldne. Po končanih formalnostih je takoj začela razprava o proračunu ministrstva vojne in mornarice.

Posl. Jovan Nemanic (rep.) je kritiziral proračun vojnega ministrstva in izjavil, da glasuje proti. Zahteval je znižanje prezenčnega stanja naše vojske.

Posl. Janez Brodar (Jug. klub) je kot zastopnik klerikalne kmečke zveze moral končno priznati, da so se razmere v naši vojski izboljšale. Slovensko je izjavil: Smatram za svojo dolžnost, da se javno zahvalim vojnemu ministru za to, ker je tako hitro odpravil nedostanke v naši vojski. Iz vrst slovenskih vojakov sem sprjel zagotovilo in poročilo, da je sedaj hrana zadostna, da so vojašnice sname in da so preskrbljeni s čistim perilom.

Končno je govornik prošil vojnega ministra, da bi bil slovenski polki nastanjeni v bližini domačih krajev.

Posl. Voja Lazic (zemljorad.) in dr. M. Ivanič (rad. dia) sta kritizirala neracionalne izdatke pri vojaških nabavah. Kritizirala sta tudi postopanje vojaških intendantov pri likvidaciji izplačil. Splošno pa sta priznala, da se mora dati vojnemu ministru potrebni kredit na razpolago, ker drugače ni mogoče vzdržati naše vojske na višku pripravljenosti.

Posl. Zebot (Jug. klub) je strastno napadal vojaško upravo in se sopesi pritoževal o slabem ravnanju z vojaštvom, čeprav ga je njegov somišljenik popreje že krepko desaturiral. V svojem govoru je podal vehementno pritožbo na vojnega ministra, zakaj ni hotel niti sprejeti niti poslušati pritožbe zagrebškega nadškofa dr. A. Pauerja in ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča, ki sta hotela prositi vojnega ministra, da bi imela še nadalje katoliška duhov-

Vitemir:

S potovanja slov. abiturientov po srbski zemlji.

Negotinski kolodvor je zopet oživel. Velikanska množica meščanstva nas je spremljala na vlak. Arhimandrit manastira se je ponovno poslovil od nas: V imenu mesta Negotina želim, da ohranite trajne lepe spomine na nas. Prosim vas, dragi bratje in sestre, pozdravite vse domače. Prosim vas, bodite vsak v svojem kraju tolmachi naše bratske ljubavi. Pozdravite gore in dobrane slovenske! Brat je miao, kje vero bjo. Povejte doma, da je naša srčna ljubav do bratov Slovencev silna. Vlak je odhitel dalje proti jugu.

Trda tema je bila, ko smo izstopili v Zajčaru. Vojaška godba in mnogoštevilni zastopniki vsega mesta. Na potu v vojašnico, kjer smo prenočili, nas je spremljala godba, svetle rakete in vse polno občinstva. Na dvorišču vojašnice pa je bila pripravljena »gospodska večera«.

Zajčar (9000 prebivalcev) je prijazno mesto na Orni reki. Središče timoškega okruha in timoške eparhije. Velika tovarna je pivovarna, ki je nekoliko manjša od »Delniške« v Laškem. Lepe zgradbe so: cerkev, gimnazija, več vojašnic, okružni sud i. dr. V mestu sta tudi dve tiskarni. V okolici mesta so veliki rudokopi premoga in bakra. V Vrški Cuki (in razen tega v Dobri ob Donavi in v Senjskem Rudniku na Rtnju) se dobiva najboljši premog v Jugoslaviji. Po svoji starosti spada ta premog v mezozojski vek, in sicer v jursko formacijo. Pravega črnega premoga mi torej sploh nimamo; ves ostali premog v državi je mlajši od

imenovanega srbskega, ker je iz kenozojskega veka terciarne formacije.

Torek 11. julija. Pod vodstvom prof. Jovanovića in Marinkovića smo odšli po pobočju, kjer taborijo v letnem času vojaki, med katerimi je mnogo Slovencev, na gršč južno Zajčara. Na Kraljevo: tu in na bližnjih grčih v okolici je mnogo utrdb. Od tod se lepo vidi Vrška Cuka (729 m), zadnja višina Balkana; na Vrški Cuki je bila začetkom svetovne vojne srbska baterija. Tu so bili Bolgari potolčeni. Mesec dni je trajala strašna borba, dokler se ni posrečilo neprijatelju prodreti srbsko fronto niže pri Knjaževcu: dalje Stara Planina, preko gore državna meja z Bolgarsko.

V bližini utrdb nas je peljal prof. do par metrov dolgega jarka, kamor so za časa neprijateljske okupacije pometali Bolgari srbske svečenike, ki so jih bili usmrtili samo zato, ker so ti ponosno trdili, da so Srbi. V tem okolju so umorili Bolgari 196 svečnikov. Tudi brat našega voditelja prof. Jovanovića je bil žrtev barbarstva. Pozneje so Srbi izkopali kosti mučnikov in jih pokopali pri cerkvi v mestu. Velik utis je napravil ta kraj na slovenske abituriente, ki zapojejo padlim herojem nad jarkom značilno pesem: Gosdič je že zelen.

Dr. Vlasto Janković, bivši kolega pokojnega dr. Oražna, nam je kot upravitelj bolnice razkazal vse njene prostora. Ta bolnica je bila baže pred vojno najlepša v vsej Srbiji. Najmanj polovico prostorov, bolniških sob, je pozneje »Poletni je srbski seljak zdrav« prajeni g. zdravnik. Ko bi v Sloveniji imeli tako malo bolnikov, oziroma toliko več bolnic! Ta bolnica ima 190 postelj, v silo pa je mogoče sprejeti do 230 bolnikov. Med posebnimi zgradbami je ena za nalezljive bolezni, potem peril-

nica, dalje administrativni prostori, lodenica, hlev, kapelica. V glavnem dvonadstrotnem posloju in tudi v ostalih imajo električno luč iz mesta in vodo- vod iz bližnjega rezervoarja. Bolnica je bila med vojno izropana po Bolgarih, ki so celo električno napeljevo in okna uničili. Prišli so nazi, bosi preko Timoka in si tu nagrabili denarja in vsega, kar je bilo mogoče odnesti. Dr. Janković nam je pripovedoval, kako so Bolgari izsiljevali od prebivalcev orožje (tudi tam, kjer ga ni bilo!) Ubogo žrtev so privezali na dva kola in jo tolkli po hrbtu in trebuhu naenkrat. V bolnici, kjer so štirje zdravniki, je bilo po zimi več Slovencev rudarjev v oškrbi. Tudi iz mestne pivovarne so odnesli Bolgari mnogo strojev. V pivovarni smo bili izredno gostoljubno pogosteni s svežim pivom.

Skupen obed na dvorišču vojašnice. Govorili so: prof. Dušan Dimić iz Zajčara, tov. Zmuc, ki je poudarjal, da se nam ni bati, dokler smo složni z Srbi; junaki, ki so masčevali svoje Kosovo, bodo masčevali tudi naše Kosovo — Korško in Goriško.

Popoldan so odšli nekateri tovariši po mestu, drugi v topli Timok, mnogi pa na meke dušecek.

Pri večerji je zapel zbor slovenskih vojakov pod vodstvom svojega katoliškega duhovnika himno in dve drugi pesmi. Abiturienti so zapeli: Iz bratskog zagrlaja. Na koncertu je bil zbran ves Zajčar na prostornem vrtu. V imenu Timočanov nas je pozdravil zastopnik omladine: Zapomnimo si dobro, da je bil v tej pokrajini rojen hajduk Veljko, da je v naši bližini Vrška Cuka, znamenita iz leta 1876 in iz svetovne vojne. Srečni smo, da moremo na tem mestu pozdraviti brate Slovence. Dopravimo mi ujedinjemo do konca! Ne pozabimo nik-

dar na našo prostoto! Živel naš narod od Triglava do Timoka! Živel Aleksander, kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev! Tov. Batiuk je izrekel iskreno zahvalo zastopniku omladine, Kolu srpskih sestara, občinskemu zastopu, komandi kraljeve vojske in celokupnemu meščanstvu. Baš radi tega smo došli na jug, da nekaj pomoremo k ujedinenju. Nikdar ne pozabimo bratske ljubezni in gostoljubja. Po koncertu se je razvila živahna zabava s »kblom«. Nastopi dijaški duet na flavto in zasvira lep komad. — Občinstvo pleše kolo.

Sreda 12. julija. Romantična je ozkotirna železnica Zajčar — Paračin. Zgrajena je skozi več predorov preko 800 m visokega sveta. Na postaji Obradova stolica je križanje vlakov. Eno uro menda stojimo tu in čakamo vlaka iz Paračina. Prof. Marinković je razkazal kod se dotikajo karpatski ogranki balkanekih. Radi posebnega geološkega sestava tukajšnjih brd je bila zelo težka gradnja ozkotirne železnice. Nahajamo se na razvodju Timoka in Morave. Na jugo-iztoku se dviguje Rtnjaka gorska skupina z najvišjim vrhom Rtnjem (1570 m). Po mnogih ovinkih se železnica prav strmo spusti v dolino Morave — v Paračin.

Paračin je bil ves v zastavi. V najhujši vročini je bilo na kolodvoru nabito ljudstva. Običajni pozdravi. Govornik nam je orisal vso žalostno zgodovino Srbov. »Dovolj posla nas še čaka. Prvo in najvažnejše pa je, da se medesebojno spoznavamo. Povejte doma, da biva tu narod, ki isto misli, isto čuti, da so tu ljudje, ki Vas imajo radi«.

Najpreje smo šli v cerkev, kjer se je vršila ravno služba božja. Moški zbor na koro je proizvajal lepe pesmi. V svečeniškem odelu je pristopil ljubeznivi prota z zlatim križem v roki in prišel: »Velik praznik praznujemo danes, kajti

svoje deo dobivamo, ljubezni svojo, ki se je zdavnam pridobil, ki pa je mo-remo šele danes objeti. More li biti večja radost, kakor to, da je danes prišla k nam deca onih, za katero smo se že toliko stoletij borili, v borbi za svobodo, spas in ujedinenje. Prišel je čas, ki smo ga že zdavnam pričakovali in želeli. Z iskreno ljubeznijo smo sprejeli dobre slovenske brate, ker vemo, da jih vodi ideja, da hočemo složno za vsako ceno čuvati našo ujedinenjo domovino. Ne pozabite odnesti svojim bratom pozdrave od nas in jim povedati, da vas nimamo samo radi, da vas sprejemamo, nego da vas posimo v svojem srcu in šele sedaj vidimo, kaj imamo. Neprijatelji nam niso dali prilike, da se vidimo skupaj. Ščevali so enega proti drugemu. Sedaj je podrt jez in našli smo se združeni. Ujedinenje nam bodi svetinja, za katero bodimo pripravljeni dati vse, kajti takšno domovino nimamo noben narod na svetu. Srčno pozdravljamo, bratje Slovence!»

Lepa, prostorna cerkev, v kateri smo bili tako priročno sprejeti, je bila od Bolgarov in Nemcev precej pokvarjena. Nekatere poškodbe so še danes vidne; pustili jih bodo v vedni spomin neprijateljske okupacije.

Pri obedu je govoril profesor domaće gimnazije: »Vaska gruda vam bo kazala pustošenje naše zemlje. Povsed boste videli rane in bolečine, ki nam jih je zadel neprijatelj. Ne sprejemamo vas v stiaju. Verujte pa, da je naša ljubav globoka kot morje. Ponese domov poročilo, da je v Srbiji ista ljubav za mladež slovensko kakor za lastno srbsko. Ne pozabite nikdar na usodo onih stotisocev, ki so prišli v sušenijsko robstvo. Prosimo, da sprejmete te besede k srcu in da sta pripravljene storiti vse za bratstvo.

(Dalje prihodnje).

ščina oni stari privilegij, da ji ne bi bilo treba služiti pri vojaki.

GOVOR VOJNEGA MINISTRA.

Slab gnetni položaj naših oficirjev.

General Vasić, minister vojne in mornarice, je nato porabil priliko, da je v prvi vrsti v obširnem govoru opisal položaj naše vojske. Naglašal je, da je sedanji proračun vojnega ministristva zelo minimalen. Govore, da ima naša vojska preveč častnikov. To ni res. Celokupno število častnikov znaša 3332. Častniške plače pa so zelo borne, naravnost beške. Častniki s svojimi plačami v sedanji draginji ne morejo izhajati in so primorani delati dolgova. Vojni minister navaja v dokaz plače armadnih poveljnikov. Armadni poveljniki, v vsem so štirje, imajo mesečno 2500 dinarjev, tako da jim po odbitku raznih odtegljav ostane čistih 2377 dinarjev. Vojni minister je zahteval od nekakega polkovnika, ki ima 6 otrok, da mu jasno in točno pove višino najnujnejših potrebščin. Odgovor je dobil, da znašajo polkovnikovi prejemki 2400 D, porabi pa za najnujnejše potrebščine 2800 D. Živeti pa mora zelo skromno. Jasno je, da se morajo častniki zaradi tega zadolževati, če nimajo lastnega premoženja.

Skrajšanje vojaške službe.

Vojni minister nadalje ugotavlja napram očitkom opozicije glede slabega postopanja z vojniki, da so poslanci navajali le nekaj slučajev in da se zaradi tega ne sme generalizirati na vso vojsko. Tako neosnovani očitki škodujejo ugledu naše dmovine v inozemstvu. Minister dalje prizna, da je v zaporih več vojakov, kakor bi bilo potrebno. Vojaki morajo dolgo čakati na zaključek preiskave. Temu pa je vzrok, ker ni dovolj sodnikov in neposredno je vzrok, ker ni za plače sodnikov dovolj kreditov.

Opozicija zahteva skrajšanje vojaške službe. Vojni minister dobro razume, da je treba vojaka najbolje izveščati, radi tega se ne more strinjati z zahtevom, da bi se vojaška služba skrajšala na 6 mesecev, ker v tem času ni mogoče izveščati vojaka, da bi bil popolnoma sposoben za težke borbe in da bi potem mogel izvojevati več zmag, s katerimi so s ponosom lahko ponáša srbska vojska. Treba pa je vojaško službo tako določiti, da radi tega ne trpi narodno gospodarstvo.

DUHOVNIKI NAJ SLUŽIJO VOJAKE!

Vojni minister pa je z vso odločnostjo in poštenostjo odkrival vojska zvrnil laži posl. Žebota, da ni hotel sprejeti zagrebškega nadškofa dr. Bauerja in ljubljanskega škofa dr. Jegliča. To ni res. Razgovarjal se je z njima del časa. Ni pa mogel ugoditi njih želji, da bi bili razgovori zaupni glede olajšav duhovnikom v vojaški službi. Zahtevala sta oba, da bi bili katoliški bogoslovci prosti vojaške službe, čeprav je zakon o ustroju armade razširjen na vso državo in velja za vse državljane enako. Vsakdo mora služiti v naši skupni armadi, pa naj bo pravoslavne, muslimanske ali pa katoliške vere.

Vojni minister stoji neomajno na stališču, da bi bilo to krivično in bi pomajalo naravnost degradacijo državljanov, če bi katoliški svečeniki ne služili v armadi, ostali pa bi morali. Tudi v drugih modernih državah mora duhovščina služiti vojski! (Viharno odobravanje v vsej zbornici.)

Vojni minister zaključuje svoj govor s pozivom, da zbornica glasuje za proračun vojnega ministristva, ki bo mnogo pripomogel k reorganizaciji vojske in njeni izpopolnitvi, ker sistem dvajsetin je zelo mnogo škodoval skupni armadi.

Po zaključeni debati je bil proračun ministristva vojne in mornarice sprejet, na kar je bila seja prekinjena na popoldne.

PRORAČUN MINISTRSTVA JAVNIH DEL. (Popoldanska seja.)

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob 4.30 in trajala do 8. zvečer, je minister pravde najprej dal stvarna pojasnila k zakonu o oblastnih in srezkih samoupravah oz. k spremembi druge točke tega zakona, določujoče dan volitev.

Zbornica je nato začela razpravo o proračunu ministristva javnih del. Po kratkih govorih nekaterih opozicijskih poslancev je podal minister javnih del kratka pojasnila glede cestarjev. Zavrta očitke opozicijskih slovenskih poslancev, da ministristvo ne skrbi za Slovenijo. Omenja, da je baš on dal napraviti most pri Veržetu, da na ta način zvezano Prekmurje s Slovenijo. Avstro-Ogrska je te prometne zveze zelo zanemarjala in šele naša vlada je morala priti, da je vzpostavila to prepotrebno zvezo.

Nato je bil sprejet proračun ministristva javnih del.

PRORAČUN MINISTRSTVA SAOBRAČAJA. (Nočna seja.)

Ob 9. je začela zbornica razpravo o proračunu ministristva saobračaja. Debatu je bila zelo kratka. Proračun je bil sprejet z veliko večino glasov.

PRORAČUN MINISTRSTVA BRZOJAVE IN POŠTE.

Sledila je razprava o proračunu ministristva brzojave in pošte. Tekom kratke razprave je v zbornici nastal prav razposajen smeh.

Posl. Barić (Jugosl. klub) je v imenu celokupne parlamentarne opozicije podal klasično kratko izjavo:

»Naše pošte in brzojavi so v izko škandaloznem stanju, da o tem ni mogoče govoriti.«

V zbornici je nastal veliki smeh. Edini minister pošte in brzojave Miladinović je ostal resnega mrkega obraza. Ni se mogel živeti v situaciji.

Minister pošte in brzojave je končno ogorčeno vzkliknil: »To ni smeh! Govorite! Zbornica je buknila v še večji smeh. Čuli so se ironični klici: »Tudi Vaš govor ni smeh!«

Zbornica je nato sprejela proračun ministristva pošte in brzojave in bila ob 12.20 zaključena.

Za danes je določena seja ob 8. dopoldne s istim dnevnim redom.

Politične vesti.

— Podržavanje bolgarskih odvetnikov. Kakor poročajo iz Sofije, je predložila vlada narodnemu sobranju zakonski načrt o podržavljenju odvetnikov. Bolgarska odvetniška zbornica je vložila proti temu načrtu oster protest.

— Nansen za povratek Vranglovič vojakov. Iz Haaga poročajo, da se je pogajal Nansen s ruskim sovjetskimi delegatami Krestinskim o povratku kozakov bivše Vranglove vojske, ki so pobegnili v balkanske države. Tozadevno se je Nansen posvetoval tudi z angleško delegacijo.

— K procesu ruskih socialnih revolucionarjev. Iz Stockholma poročajo, da je poslal ministrski predsednik Branting ruski sovjetski vladi nastopno brzojavko: Pridrži se protestu francoskih, angleških in nemških socialistov proti smrtni obsodbi socialnih revolucionarjev.

— Iz angleške zbornice. Na interpelacijo glede postavke za »strupene pline« v proračunu za 1922/23 je odgovoril Lloyd George, da je določena vsota namenjena za proizvajanje varnostnih sredstev proti strupenim plinom! Na interpelacijo, koliko je plačala Nemčija po versalski pogodbi Angliji, je odgovoril zakladni minister, da je prejela Anglija do sedaj okoli 55.250.000 Lstr. in 600 milijonov papirnatih mark. Stroški angleške okupacijske vojske v renkem ozemlju znašajo okoli 54 milijonov Lstr.

Telefonska in brzojavna poročila.

SPORAZUM Z ITALIJO DOVRŠEN.

— Beograd, 28. julija. (Izvirno.) Presbiri oficijelno potrjuje vest, da je Italija sprejela naše predloge glede sporazuma v zadevi izvršitve ravnalske pogodbe. Vest, ki smo bili jo že včeraj priobčili, je torej resnična.

PRORAČUN ZA LETO 1923.

— Beograd, 27. julija. (Izv.) Minister financ je odredil, da kompetentne oblasti, razna ministristva in pokrajinske vlade predložijo podatke za budget leta 1923. do 10. avgusta t. l. Finančni minister želi na ta način doseči, da bi bila bodoča proračunska debata čimbolj obsežna.

VELIKI UPORI V GALICIJI?

— Berlin, 27. julija. (Izv.) Iz Lvova javljajo, da so nastali v Galiciji veliki in obsežni upori proti poljski vladi. Mnogobrojne tolpe požigajo posestva poljskih veleposelnikov. Napadajo orožniške postaje in da je bilo že več visokih političnih funkcionarjev umorjenih. Poljska vlada je baje odredila strogo cenzuro za vse vesti in poročila iz Galicije. Vesti imajo gotovo tendenziozen namen. Točno še niso potrjene.

MADŽARSKA V ZNAMENJU REAKCIONARSTVA.

— Budimpešta, 26. julija. (Izv.) Nekdanji šef tiskovnega urada Eckhard, ki pripada parlamentarni skupini Gömböš, je predlagal zbornici, da se ustavi vsi veliki napredni in svobodomisleni časopisi, med drugimi »Az Est«, »Magyar Ország«, »Pesti Naplo« in organ madžarskih svobodomislicev »Vilag«. Glasoviti Eckhard, ki je bil glavni stebber vse kampanje proti grofu Karolyju in revoluciji za časa razkroja Avstro-Ogrske monarhije, je utemeljeval ta svoj predlog s tem, da so ti napredni listi bili glavni vzrok razpadu in revoluciji. Glasovanje o tem predlogu pride na dnevni red na eni prihodnjih sej madžarskega parlamenta.

KRVAVI BOJI MED FAŠISTI IN KOMUNISTI V ITALIJI.

— Milan, 28. julija. (Izv.) V Ravnici je prišlo včeraj do zelo krvavih spopadov in bojev med fašisti na eni in komunisti, republikanci, anarhisti in socialisti na drugi strani. Fašisti, ojačeni s tolpami iz okolice, so začeli na nasprotnike metati bombe. Ti so odgovorili s puškami. Ubit je bil en fašist. Ko je pričela policija z intervencijo, je nastal silovit krvav boj. Bilo je v tem boju sedem oseb ubitih in nad 10 težko ranjenih.

KOLERA V MOSKVI.

— Moskva, 27. julija. (K. B.) V zadnjem tednu so v Moskvi ugotovili 32 slučajev kolere.

Gospodarstvo.

OSTRE KONTROLNE ODREDBE V DEVIZNEM PROMETU.

— Beograd, 28. julija. (Izv.) Včeraj oficijelno objavljena vest o poostritvi kontrole v deviznem in valutnem prometu je vzbudila na borzi in v finančnih krogih splošno pozornost in deloma zbeganost. Tudi na zagrebški borzi so borzijanci hiteli s protiakcijo, da bi onemogočili izvedbo stroge kontrole, da bi preprečili imenovanje borznih komisarjev.

— Beograd, 28. julija. (Izv.) Minister financ je ukrenil stroge odredbe proti spekulaciji na borzah. Pričakujejo, da bodo te nove odredbe zelo omejele tajno spekulacijo, ki ima tendenco čim bliž zmanjšati vrednost našemu dinarju.

K točki 97 pravilnika o prometu z devizami in valutami je pridejano dopolnilo: Minister financ je pooblaščen, da pri vseh domačih borzah imenuje borzne komisarije, ki imajo paziti na to, da se vsi predpisi in naredbe glede prometa z valutami in devizami pravilno in točno izvajajo. Borzni komisar ima pravico nstaviti vsako nadaljne poslovanje in borzno postopanje onemati, ki se pregreši proti naredbam in predpisom o trgovini z valutami in devizami.

K členu 98 je tudi pridejano dopolnilo. To dopolnilo ukazuje, da morajo vse osebe oz. vse aktske družbe, ki vodijo bančne posle in se bavijo s trgovino valut in deviz, v roku 15 dni po objavi v »Službenih novinah« prijaviti ministristvu financ, da vodijo take posle. Ministristvo financ more tem osebam oz. zavodom podaljšati njih koncesijo ali pa jo ukiniti. V slučaju, da dotični ne prijave ne izvrše, ima finančni minister pravico naložiti jim globo do 100.000 dinarjev v korist kontrolnemu fondu. Proti sklepu ministristva je dopustna pritožba na državni svet, toda sklep nima odločilne moči.

— g Povišana izvozna carina. Beograd, 29. julija. (Izv.) Z ozirom na bližajočo se živahno sezono glede poljskih pridelkov se iz oziroma na valutno situacijo je na včerajšnji seji ekonomsko-fin. odbor ministrov sklenil, povišanje nekaterih postavk izvozne tarife. Povišanje stopi v veljavo dne 1. avgusta tega leta. Poviša se izvozna carina: 1. za pšenico na 50 Din po 100 kg; 2. za rž na 50 Din po 100 kg; 3. za oves in ječmen od 10 na 20 Din; 4. za opil od 500 na 800 Din; 5. za svinjsko mast od 150 na 300 Din; 6. za gosjo mast od 200 na 400 Din; 7. za jaleca od 200 na 300 Din; 8. za olinato seme od 200 na 300 Din; 9. za jedilno olje na 200 Din; 10. za med (nova postavka) 100 Din; 11. za perutninsko perje (nova) 200 Din; 12. za živo perutnino in zaklano 150 Din; 13. za zдроб 20 Din.

— g Letošnja žetev v Jugoslaviji. Kakor je razvidno iz uradnega poročila poljedelskega ministristva, bo letošnja žetev zadosti ugodna. V Beogradu računajo, da se bo moglo izvoziti letos 150.000 vagonov in še več pšenice, rži, ječmena in koruze. Letošnji izvoz žita in koruze bo na ta način dvakrat večji nego je bil do zdaj. Tudi izvoz sadja se bo povečal. Seveda se mora pri tem računati z vremenom in našimi prometnimi sredstvi.

— g Živinski sejem v Mariboru. — Zadnji živinski sejem je kazal značaj bolj domačega sejma; domačini so kupovali in prekupevali med seboj. Večjih vnanjih izvoznih trgovcev ni bilo. Zato so se cene povprečno vzdržale na cenah zadnjega sejma, posebno pri molznih in brejih kravah je ostala cena ista. Da so se nekoliko dvignile cene izvoznih živin, temu so bili krivi domači izvozniki, ki so nakupili nekaj živine za Italijanaše, kar so hoteli izrabiti prodajalci s pretiranimi cenami, ki pa se niso uveljavile na splošno, nego se jih je potisnilo od 45 na maksimum 40. Od 591 komadov se je prodalo nad 200. Prignalo se je: 11 bikov, 227 volov, 334 krav, 7 telet, 7 konj. Cene: debeli voli kg žive teže 36—40 K, poldebili kg 32—35 K, plemenski 28—32 K, biki za klanje 24—34 K, klavne krave 26—28 K, plemenske krave 21—25 K, krave za klobasarje 16—19 K, molzne in breje krave 25—29 K, mlada živina 21—35 K, teleta 34—36 K.

— g Mesne cene v Mariboru: Govedina 56—64 K, teletina 60—64 K, svinjina 90—100 K.

— g Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru. (Od 8. do 17. septembra 1922) Vsem razstavljalcem naznanja razstavni odbor ponovno, da more smatrati le one kot definitivne razstavljalce, ki so vposlali pravilno izpolnjene prijavnice, vse druge ustmene ali pismene prijave tej ali oni osebi za razstavni odbor, niso obvezne in se pri dodelitvi prostora ne morejo upoštevati. Zadnjikrat pa še opozarjamo vse one, ki se mislijo udeležiti razstave, a se do sedaj še niso prijavili, naj to nemudoma storijo, ker se za poznejše prijave v nobenem oziru ne bo oziralo in upoštevalo. Prijavnice se dbe v pisarni razstavnega odbora, Aleksandrova cesta 22, kjer se drago volje, na željo brezplačno izpolnijo. Razstavni odbor gre vsakemu razstavljalcu na roko in bi bil vsak poznejši izgovor, da kdo ni vedel itd., neutemeljen. — Oglasi za razstavni katalog se sprejemajo samo do 1. avgusta, nakar izrečno opozarjamo vse one, ki nameravajo inserirati v tem katalogu, da si še pravočasno naroče oglasne pri arončnem zavodu R. Sušnik, Slovenska ulica. Po tem roku se oglasi za katalog radi tiska in pravočasne izvršitve kataloga ne morejo več sprejemati. — Naročniki reklamnih plošč na ogreji razstavnega odbora se ponovno naprošajo, da čim preje naroče zaželjene napise pri pooblaščenih skitarjih: Fran

Ambrožič, Grajska ulica 2, Franjo Horvat, Slovenska ulica 10, da se zamorejo pravočasno dogotoviti. Odlašanje radi preobližitve z delom v zadnjih dneh redni razvoj razstave le ovira. Zato je v interesu vsakega posameznika, da si s pravočasnim naročilom zagotovi točno in pravočasno izvršitev. — V vseh zadevah, ki se tičejo obrtne razstave, se je obračati le na razstavni odbor, Aleksandrova cesta 22, kjer se dbe vsa pojasnila. Posamezne osebe niso upravičene dajati kakršnakoli zagotovila, za katera razstavni odbor ne prevzame nobene odgovornosti.

Kultura.

— Slovenska čitanka za IV. razred srednjih šol. Sestavil Josip West. V Ljubljani 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna. Strani 274. Cena vezani knjigi Din 30. Tako imamo sedaj vse štiri čitanke za nižje razrede srednje šole (kldaj jih dobimo za 6, 7 in 8 razred?). Značilno za priložnostno knjigo je sledeče: Za politično zgodovino našega ujedinjenja je velevažen govor regenta Aleksandra v Ljubljani dne 26. junija 1920, ter manifest kralja Aleksandra I. ob smrti kralja Petra I.; sem sodijo tudi krasno pisani spomini jugoslovenskega dobrovoljca — spisal Vitoimir F. Jelenc (str. 22—23). (Umik skozi Albanijo; Pri ognju). Sestavkom o Sloveniji (Bela Krajina, Rezija) iz prejšnje čitanke so se zdaj pridružili popisi naše kraljevine (Jovan Cvijić), Lovćen (v cirilici), Sarajevsko (str. 167 nsl.) in hercegovsko pismo (str. 173 nsl. Josip West). Da ne pozabi naša mladina Korotana ter pod italijanskim jarmom vzdihujočih bratov, bodo bdele pesmi: V Rožu (Iv. Albreht), Gospa Sveta (Cv. Golar), Na Gorškem gradu, Riva Schlavoni (Al. Gradnik), Tržaškim bratom (Igo Gruden). V veliki svet nas vodijo opisi življenja izselencev v Hamburgu (Zofka Kvedrova), poti na severni rtič (Ivan Knific). Novi in zanimivi so sestavki: Na tehnični srednji šoli v Ljubljani (spisal Mihael Presl), Izlet pod zemljo (t. j. v premoževnik trboveljski, spisal Fr. Vajda). Bot za obstanek v živalstvu (B. Zarnik). Slike oziroma kine opazovati bosta dobro učila spisa Sejavae (Voj. Mole), ter »Pred Michelangelom Moizeom« (B. Vošnjak). (Pogrešam »Pred Tizianovo Assuntoc od Izidorja Cankarja«). V skritnost pisateljevanja urata F. Finžgar: Biser, Pošlanica o prozi: Ljubiti knjigo in lastno knjižnico uč. Ks. Meško (str. 68 nsl.). Učitelj slovensčine bo lahko na lepših zgledih učencev pokazal bistvo p. v. e. t. (V samoti, Ni vse zlato...), Smrt na kmetih (Kersnik), Vrbanov ulnjak (Cv. Golar); bistvo opisa: Nad petelinom (Fr. Finžgar), Shod pri Sv. Roku (Stritar), I. dr.: Bistvo dnevnika (Sreznovski), Bistvo salivnega govora (Sol), bistvo potopisa življenja... Za naloge dragoceno gradivo! Dovolj vzgledov je tudi za vse lirčne in epične poezije. Tudi o dramatikih bo dobil učence prvi pojem od odlomku iz »Tudomerac«. Ako bi učitelj slovensčine zahteval, da imej učence že od prvega razreda (ali vsaj od tretjega) poseben zvezčič, ki si vanj zapisuje — čisto kratko — prebrane spise vseh naših glavnih pesnikov in pisateljev (vsakemu naj bi odmeril posebno stran) od Vodnika dalje: Prešeren, (ne bi smel pozabiti Trdinovih in Luize Pesjakove spominov) Kopitar; Jenko, Erjavec (cf. tudi Cit. II. Levčev spis o Erjavcu), Mencinger (Spomini Cit. IV.), Levstik (Stritarjevi spomini v Cit. II., Cit. IV.); Jos. Jurčič (ter Levčev življenjepis, Cit. IV.); Stritar; S. Gregorčič (in pa V. Holcov: Na Vrsnem, Cit. IV.); Dr. Tavčar (Cit. II. in IV.); J. Kersnik (Cit. IV.); Terdina; Aškerc (cf. tudi v Aškercem rojstnem kraju spis, J. Wester, Cit. IV.); Medved; Murnik; Ivan Cankar; Fr. Ks. Meško; Fr. Finžgar, Milčinski; Aleksandrov; Kette; Zupančič; S. Sardenko pa bi imel na koncu četrti šole, ko bo delal mali tečajni izpit (malo maturo) že precejšen pregled našega slovestva od romantike do najnovejšega časa. Škoda da bilo toliko lepega pozabiti. H koncu mi bodi dovoljena še opazka: Marsikaj je g. Wester izpustil iz starih čitank, marsikaj bi bil še lahko, brez škode tako n. pr. v Čitanki IV. te se spise: Koder, pod vaško lipo str. 24. Kdo je mož (brez avtorja) str. 110, »Gloria« na Triglavu ali nekaj pesmic, n. pr. str. 201 (Zlatica) itd. Pač pa je sestavljalce teh starih čitank po moji sodbi storil velik krivico našemu priznanemu pisatelju realisti dr. Fr. Deteli, iz čigar številnih spisov ni sprejel prav nič. Ali se je to zgodilo pozabivši ali pa po tistem znanem izreku, ki ga čitamo v »Izračak« Milčinskega (Uradni jezik)? Jezik je vobče pravilen; semterje je ušla kakšna hiba, n. pr. Čitanka IV. str. 167: »Da si ne bi bil preskrbel... bi ga bil moral... mesto pravilnega: Da si nsem preskrbel... Stvarne in biografske opombe so pravilne in obilne.

— Stoletnica madžarskega pesnika Petőfija (Petroviča). Madžari se pripravljajo, da dostojno proslave svojega največjega lirnega pesnika Aleksandra Petőfija, ki je bil rojen 1. januarja leta 1823. v Kis Kőrösu. — Kako ljubi Madžar svojega velikega lirika, kaže dejstvo, da je malo madžarskih hiš, v kateri bi ne bilo Petőfijeve podobe. Nas Slovane zanima Petőfijevo stoletnica le toliko, da je bil ta čitni lirski slovenske krvi. V šoli se je pisal Petőfij, a kasneje so njegov prilepek izpremenili v Petőfi, da bi tako akirili njegovo slovansko pokoljenje.

Polkooniku Ravniharju v slovo!

Dne 24. julija t. l. je odšel iz Ljubljane na svoje posestvo na Češkem g. Etbin Ravnihar, prvi poveljnik državne žrebarne za Slovenijo na Selu. Z njim je izgubila Ljubljana markantno osebnost, v konjerejskih in koniskosportnih krogih dobro znanega strokovnjaka in domovina je znova pokazala, da nima mesta za svoje najboljšie sinove.

Ravniharja smo poznali pred svetovno vojno kot konjeniškega častnika, katerega je vojno ministristvo kot Slovenca in neplemenitaša pozvalo za učitelja na takozvani »Reitlehrerinstitut«. V dnevnikih in sportnih revijah smo čitali o uspehih, ki jih je dosegel pri raznih konjskih tekmah in s ponosom smo dejali: »to je naš človek, to je Slovenec!«

Tik po razsulu je poveljeval slovenskemu konjeniškemu polku v Mariboru, ter bil konjski referent pri Dravski diviziji. Začetkom leta 1919. pa se je odzval pozivu pokrajinske vlade in prevzel kot častnik poveljstvo državne žrebarne, na kateri so vladale precej desolatne razmere. Treba je bilo likvidirati žrebetišče v Račnem, rešiti za Slovenijo kar največ plemenskega materiala in drugih žrebarskih potrebščin od stare Avstrije. Na žrebarni ga je čakalo polno podrobnega, organizatoričnega dela, čigar obseg, pomen in uspeh zamore pojmovati le tisti, ki imajo globlji pogled v žrebarstvo. Tega dela se je oprijel podpolkovnik Ravnihar s tako ljubeznijo in z njemu lastno energijo, da je resigniral na razna visoka mesta, ki so mu jih ponujali kot priznanemu strokovnjaku, cela na vojaški čin, tako da je od lani opravljal ta posel kot civilni uradnik.

Zavedajoč se, da bo nabava plemenjakov pri naših valutarnih razmerah vedno težja, da po nepotrebnem pošiljamo letno visoke svote v inozemstvo zlasti za mrzlokrvne žrebece, ki so se pogosto skotili v Sloveniji in bili le vzrejani na tujih pašnikih, je ustanovil jeseni leta 1919. žrebetišče mrzlokrvnih žrebet na Črnučah pri Ljubljani. Ko se je začelo nabavljati tudi toplokrvna žrebeta in so postali prostori in pašniki pretesni je žrebetišče razširil ter premestil na Brdo pri Kranju. Dosegel je pri tem lepe uspehe. Izmed 30 leta 1919 nabavljenih žrebetkov, jih je tekom letošnje plemenilne dobe plemenilo že 14.

V Ljubljani in St. Jernetu na Doljenškem je ustanovil dirkalne klube ter podpiral razna konjerejska in dirkalna društva po Sloveniji. Pri tem ga je vodilo moderno naziranje, da se mora plemensko živati presojati po njih zmognosti in uspehih, upoštevajoč njihovo zunanost in eksterijer. Tako je vsestransko deloval za procvit in povzdigo naše konjereje.

Kot poveljnik žrebarne je bil neumorno delaven, nesebičen, dosleden in nepristranski. Pred očmi je imel le dobrobit zavoda in državni interes. Ob raznih prilikah, oddaji konj itd. ni poznal podpolkovnik Ravnihar ne Petra ne Pavla in pa tudi ne strankarske barve konj. In ta njegova vrline marsikomu ni bila po volji. Po vetru mož ni znal svojega plašča obračati; to je bila njegova slaba stran.

Njegova zasluga pa je, in te mu tudi zavist ne more kratiti, da je obdržal v teh, denarno težkih časih žrebarčino, zavod, ki je za konjerejo v Sloveniji tako eminentne važnosti, tako dolgo na tej višini. Zato pa je tem večja vrzel, ki je nastala po njegovem odhodu. Izgubo gosp. Ravniharja bodo spoznali tudi tisti, ki so mu bivanje v domovini zagrenili in pospešili njegov odhod.

Dopisi.

— V Horjulu sta vaščana S. in L. v Podolnici posestniku Petru Nagodeu prekopala s jarkom javno kolovozno pot Nagode ju je prijazno opozoril, naj pot zopet uravnata. Onadva pa sta mu odgovorila, da naj si napravi stransko pot ali pa most. Obrnil se je do župana za ogled in posredovanje. Župan je to obljubil, toda drugi dan je izjavil, da ogled ni potreben in da naj si Nagode sam napravi most čez jarek. Potem pa je vendarle opravil ogled z dvema odbornikoma, toda razsodil je proti Nagodeu, pač ker ni klerikalce in ker sta omenjena vaščana klerikalca. Nagode pa se ni udal, marveč se je obrnil na pristojno oblast, in konec je bil ta, da je bil župan poučen, da se mora pot popraviti, kakor je zahteval Nagode. To se je tudi zgodilo. Vidi se, kako klerikalni župani povsed nasprotujejo občanom, ki ne pripadajo njihovi stranki. Tako tudi v Horjulu. G. Bastič, spreobrnite se in bodite v bodoče nepristranski in pravični do vseh brez strankarske pripadnosti!

Ustavitev gradnje palače Urada za zavarovanje de- lavcev v Ljubljani.

Včeraj smo priobčili odločen protest proti nameravani ustavitvi gradnje palače Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Ustavitev je sklenil Osrednji urad v Zagrebu. Dejansko so za ustavitve gradnje glasovali zagrebški člani predsedstva in ravnateljstva. Proti tej nameri pa se je dvignil po vsej Sloveniji odločen protest. Zastopnik slovenskih obrtnikov v predsedstvu Osrednjega urada g. Franchetti je včeraj odločno protestiral pri predsedniku Bukšegu ter opozarjal na posledice, ki bi radi tega nastale med vsemi interesiranimi sloji Slovenije.

Tudi delavstvo v Ljubljani, zavedajoč se svojih pravic in važnosti te nasilne ustavitve za nadaljni razvoj socialnega zavarovanja v Slo-

veniji, je včeraj popoldne spontano priredilo na stavbišču veliko protestno demonstracijo. V Kolodvorski ulici je bil ob 5. popoldne pred Rojko novo tovarno velik protestni shod. Kljub temu, da je delavstvo šele poznalo zaznalo za shod, se je tam zbralo nad 1000 delavcev, večinoma zidarjev. Zastopane pa so bile tudi druge stroke. K besedi se je prvi oglašil tajnik delavske zbornice dr. Likar.

V kratkem temperamentnem govoru je delavstvu razložil pomen gradnje palače za Ljubljano in izjavil, da kot tajnik Delavske zbornice naloženo protestira proti mahinacijam nekaterih zagrebških gospodov.

Delavstvo je njegov govor navdušeno pozdravilo. Kot drugi govornik se je oglašil zastopnik strok. komisije Meznarič. Tudi on je ostro kritiziral postopanje zagrebškega odbora delavskih zavarovalnic in zahteval, da se z delom nadaljuje.

Tretji govornik Ivan Gajšek, zastopnik jug. strok. zveze je najod-

ločneje protestiral proti nasilstvu, ki se je zgodilo nad delavstvom. Končno je apeliral na solidarnost vsega delavstva, v svrhu doseženja svojih pravic. Delavci so vsa izvajanja govornikov mirno poslušali. Le tu in tam se je čula kakšna ironična zafrakcija, ki je letela zlasti na račun zagrebških židov. Shod se je končal ob 17. in pol na kar se je delavstvo mirno razšlo.

Včerajšnji odstavek našega poročila: »Bil je baje s pritrditvijo slovenskih članov Osrednjega odbora itd.« popravljamo v toliko, da so se trile slovenski člani Franchetti, Lovšin in Kaiser odločno zavzeli za gradnjo in da so protestirali proti postopanju Zagrebčanov.

Društvene vesti.

Zenska Ciril Metodova podružnica v Celju priredi v nedeljo, dne 30. julija koncert v mestnem parku. Vstopnina 1 Din. Z ozirom na velike potrebe CMD se preplačila hvaležno sprejema.

Izredni občni zbor Društva slovenskih zdravnikov. V posvetovalni dvorani mestnega magistrata je bil včeraj izredni občni zbor Društva slovenskih zdravnikov. Zborovanje je ob 17. otvoril predsednik društva dr. Tičar. Razvila se je dolgotrajna in živahna razprava o volitvi slovenskih članov v državni sanitetni svet, kamor ima Slovenija odposlati na predlog Jugoslovenskega lekarskega združenja 4 člane. Po končani debati so bili delegirani v ta svet: prof. dr. Alojzij Zalokar, vodja ginekološkega oddelka javne bolnice, dr. Živko Lapajne in dr. Ernest Dereani, slednji kot namestnik za Ljubljano in za mariborsko oblast pa dr. Robić in dr. Lavrič, kot namestnik pa dr. Koiterer. Kot druga točka na dnevnem redu se nahajajoče vprašanje določitve zdravniškega minimalnega tarifa je bila stavljena z dnevnega reda z ozirom na pozni čas.

Izredni občni zbor društva državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo se vrši na podlagi sklepa rednega občnega zbora z dne 23. marca t. l. dne 13. avgusta t. l. ob 9. v mestni posvetovalnici v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Odprtje pravil pogrebnega in podpornega sklada ter sprememba pravil. 2. Ustanovitev Saveza administrativnih činovnikov kraljevine SHS. Radi važnosti dnevnega reda se p. n. tova-

riši-člani vabijo, da se tega izrednega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Ako bi bil izredni občni zbor ob določenem uri ne-sklepčen, se vrši v smislu par. 19., odstavek 2 društvenih pravil, pol ure pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom in je sklepčen ne glede na število navzočih ali zastopanih zborovalcev.

V Trebnjem priredita podružnici Jug. Matice in Družbe sv. Cirila in Metoda dne 6. avgusta na vrtu g. Kužnika narodno veselico z raznovrstnim vspeškom, na kar se opozarjajo sosedna društva.

PRED PADCEM BOLJŠEVIŠKE VLADE.

— Pariz, 26. julija. (Izv.) »Satur Daily News« priobčijo poročilo svojega ruskega poročevalca, da Trockij in ostali boljševiški voditelji nenehno pripravljajo vse za beg, ker pričakujejo, da pride konec boljševiškega režima.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSHEMSEK.

Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAJ.

Kupimo

proti dobremu plačilu tipkino kolo (Typenrad) za pisalni stroj Blickensderfer modela 8. Ponudbe na poštini predal št. 76, Ljubljana. 5758

Mesečna soba

se odda gospodu ki plača stanarino za celo leto naprej. Ponudbe pod „6000 5757“ na uprav. Slov. Naroda. 5757

Proda se krasen

louski pes

10 mesecev star. Naslov v upravnistvu Slov. Naroda. 5759

Pozor losni trgovci!

Potrebujem več vrst rezanega in tesanega lesa. Ponudbe z navedbo roka dobave, cene franko vagon na Vilim Valentič, Iesna trg, Zagreb, Maksimirska ulica 12. 5587

Sodar

za popraviljanje sodov se sprejme takoj. Prednost oni, ki znajo tudi kaj drugega narediti iz lesa. Novak, Zagreb, Maksimirska 64. 5747

Žaga

z enim ali več polnojarmeniki, z bogato lesno okolico se kupi ali vzame v najem za daljšo dobo. Soudeležba in izkjučena. Tudi se reflektira na dobre vodne žage z navadnimi jarmeniki. Ponudbe na „Gozdna eksploatacija, Bled, Zelenice 6. 5793

Krasno darilo! Izredna prilika!

Bizantinski šal

umetniško starinsko ročno delo, še nerabljeno, izdelano pred 150 do 200 leti — krasen vzorec — v velikosti 370 m x 168 m se ugodno proda. Anončni in informacijski zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. Razstavljen je v izločki trdnji Magdič, Aleksandrova cesta. 5770

Zahvala.

Ob bridki izgubi gospe

Marije Kuhar roj. Stare

se najtopleje zahvalujemo za vsa nam pismeno in ustmeno izražena sožalja. Srčna hvala vsem, ki so pokojnici v njeni bolezni lajšali trpljenje. Posebna hvala pa častitemu g. župniku Francu Berniku, nadalje vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem onim, ki so nepozabni izkazali zadnjo čast ter jo spremili na njeni zadnji poti.

Domžale, dne 28. julija 1922.

Zaljujoči rodbini:

Kuhar-Slokarjeva.

Lepi suhi karmenatelic in rebra

se prodajajo v soboto in naprej, dokler je kaj zaloge, kg a 90 K na stojnici Franc Kastello. 5763

Stanovanje

v Ljubljani obstoječe iz 2 sob kabineta in pritlikin se zamenja z enakim ali večjim stanovanjem v Mariboru. Dopise na uprav. Slov. Naroda pod „Jesenska zamenjava“. 5758

Sprejme se otrok

star od 5 mesecev dalje v popolno oskrbo pri mirni stranki. Plača po dogovoru. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 5767

Perfektna strojepiska

zmožna vseh pisarniških del, išče popoldanske ali večerne službe. Vzame delo tudi na dom. Ponudbe pod „Poststranski zaslužek 5765“ na upravo Slov. Naroda. 5765

1 par angleških komatov

se proda po ugodni ceni v gradu Bokalce, pošta Vič. 5766

Sobo

želi gospodična s 1. avgustom če mogoče s kosilom, gre tudi kot sostanovalka. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 5772

Iščeta se dva dobra čevljarska pomočnika.

Poizve se pri tvrdki Fani Schreuer, Gradišče 10. 5777

! Zastavice ! Izdeluje in priporoča M. TIČAR, :: Ljubljana.

Proda se

oprava za trgovino ali obrt. Poizve se Sp. Šiška Vodnikova c. 9.

Izjava.

Podpisani izjavljam, da nisem plačnik več za dolge moje žene Mici Senica, ki bi jih napravila na moje ime. Motnik, dne 26. julija 1922.

Knjigovodkinja

izvežbana v vseh pisarniških delih išče službe. Dopisi pod „Knjigovodkinja“ 5745 na upravo Slov. Naroda.

Kupim vož vagonov rezanih štaflinov

polnoerne. 4 m dolge, v dimenzijah po 60/60, 70/70, 35/70 mm. Ponudbe z navedbo roka dobave, cene franko vagon na an. zav. Drago Beseljak, Celje, Gregorčičeva ulica 3. 5740

Mesečno sobo

meblirano, še rajši nemeblirano, če možno s prostim vhom. Išče soliden gospod. Plača po dogovoru. Ponudbe na an. zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 5768

2 meblovani sobi

s 3 posteljami se išče a na deželi v bližini Ljubljane za dobo meseca avgusta. Ponudbe pod „Avgust 1922“ na upravo Slov. Naroda. 5764

Kontoristinja

prvovrstna moč z večletno pisarniško prakso, dobra strojepiska, večja nemškega jezika in cirilice ter enostavnega knjigovodstva, se sprejme takoj. Plača dobra; popolna oskrba v hiši. Oferte na poštini predal št. 1, Zdravilišče Rog Slatina. 5703

F. Debeljak

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica 5. prodaja zaupljivim kupcem na obroke gramofone, plošče, zvočnice igle, peresa in vse gramofonske dele.

Knjigovodja

izvežban v mlinski stroki, samostojen bilancist, strojepisec, stenograf in več slovenskega, hrv. in nemškega jezika ki je bil že uslužben v več em min. dobi pod ugodnimi pogoji mesto. Ponudbe pod „Mlin/5646“ na uprav. Slov. Naroda. 5646

Gostilno

dobro ideo, iščem v najem. Ponudbe pod „Promet 5731“ na upravo Sloven. Naroda. 5731

Kupi se

manjša h ša, stavbišče, parcela v, ali severni strani mesta Ljubljane, oziroma gospodarsko poslovanje v bližini okolici Ljubljane. Izve se pri upravnistvu Slov. Naroda. 5686

Parcela

na lepem kraju blizu Tabora, ne daleč od južnega kolodvora, se proda. Pojma da an. zav. Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 5769

Pisalni stroj

nov, s 35 cm dolgim valjkom (vozom) se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5721

Kdo bi pomagal rodbini iz zadrege s posojilom od K 12.000.— vračljivo v mesečnih obrokih a K 1000.— do 1500.— z dobrih obrestmi. Ponudbe pod „Posojilo“ 5694 na upr. Slov. Nar.

Prodasta se

dve stavbeni parceli 1 na Viču in druga v Sp. Šiški. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 5694

Spretna modistka

se sprejme takoj ali pozneje. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 5692

Pozor! Pozor!

Kupi se vož perotnic malih sokolov. P. Capuder, Ljubljana, Vidovdanska cesta št. 2. 5754

Jrgovskega pomočnika ali prodajalko

vseskozi dobro verzirano moč za detajlno trgovino, večjo slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme pod ugodnimi pogoji špeceriska trgovina Anton Fazarinc, Celje. Hrana in stanovanje event. v hiši. Reflektira se samo na trezno, pošteno in prvovrstno moč. 5728

Sokolske potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknjo za kroj priporočila trdnja

A. & E. Shabernè

Ljubljana, Mestni trg 10

Zvrdka F. DEBELJAK

(preje A. Rasberger), Ljubljana, Sodna ulica 5. igra interesantno na gramofone in plošče v trg. v ni vsak čas brezplačno. Svetovni solisti: Caruso, Battistini, Titta Rufo, Slezak, Frieda Hempel, Schaljanin Selma Kurz itd. 5548

Rdečo ali inkarnatno deteljo

je dobiti pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 5739

Kupim košnjo sena

do 3000 kg starine. Adolf Žabjek, mesar, Ljubljana, Poljanska c. 5750

Izobraženega učitelja

hrvaškega ali srbskega jezika išče doktor, Nemec. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na uprav. Slovenskega Naroda pod „Učitelj/5707“. 5707

Proda se

ceno dobro ohranjen klavir, 5 fotele v kopalna banja. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 5733

Stenografko in strojepisko

večjo slovenskega in nemškega jezika išče delniška družba v Ljubljani proti izvršni plači. Samo prvovrstne moči naj pošljejo oferte na poštini predal 16. 5736

Hiša.

Proda se hiša v Ljubljani enodružinska z vrtom, 3 sobe, kuhinjo in 4 kleti. Poizve se na upravnistvo Slovenskega Naroda. 5756

Radi selitve se proda

nov štedilnik

na Dunajski cesti, barake kluba Soče nasproti vojašnici. 5794

Mecen

ki bi kupil za višji učni zavod veliko znansveno urejeno zbirko hroščev, se išče. Zbirka na ogled. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 5796

Obnovite naročnino!

Učenke

za papirno trgovino, z oskrbo pri starših, sprejme trdnja M. Tičar, Ljubljana. 5791

Nudim še, pri sedanjih monopolni taksi

Ciril in Metodove vžigalice

po K 2-04 škatljica pri odjemu celega originalnega zaboja, franko Ljubljana in franko Maribor. Ivan Pordan, Ljubljana. 5791

Razpis.

„Električna zadruga“ v Zagorju ob Savi razpisuje na pravo električne javne in hišne razsvetljave za kraj Zagorje ob Savi in Toplice.

Interesentom leže na razpolago tozadevni načrti v občinski pisarni v Zagorju.

Ponudbe z izvršenimi proračuni dela samega in materiala je treba predložiti zadrugi do 15. avgusta t. l.

Z delom bi bilo pričeti takoj.

Zagorje ob Savi, dne 26. julija 1922.

Odbor.

Okrogel smrekov les

brez lubja, od 10 cm premera naprej, kupi v večjih partijah večja švicarska trdnja. — Ponudbe za točno dobavne res zdrave partije (brez rdečih lis) naj se naslovo ob navedbi množine, nakladalne postaje in možnosti ogle danja na W. Dubs, hotel Meran, Maribor. 5744

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani.

Pozor!

Pozor!

Štiri milijone kron

zadane v najprejnejšem služaju igralcev v IV. kolu Državne razredne loterije. Zrebanje se vrši v II. razredu 7. in 8. avgusta 1922.

Srečka stane cela K 192.—, polovična K 96.—, četrtinska K 48.— in osminka K 24.— za one, ki so že igrali v prejšnjem razredu. Nevi igralci morajo plačati srečke tudi za prvi razred nazaj. Naročniki, katerim se pošilja srečke po pošti, naj pošljejo zraven še K 8.— za poštino in stroške.

Narečila se sprejemajo še do 3. avgusta 1922.

Srečke ima na razpolago

Zadružna gospodarska banka, d. d. v Ljubljani

Dunajska cesta št. 38./I.

5760

Dejniška glavica:

K 20.000.000.—

Podružnice:

Novo mesto, Rakov, Slovenjgradec.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zakladi:

K 6.500.000.—

TELEFONI št. 146. 458.

Brzojavke: ESKOMPTNA.